

Universal Norms and Covenantal Commands

(1) בראשית ו':א - י"ב

וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ, לִפְנֵי הָאֱלֹהִים; וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ, חָמָס. יֵב וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת-הָאָרֶץ, וַהֲנִה נִשְׁחָתָה: כִּי-הִשְׁחִית כָּל-בָּשָׂר אֶת-דֶּרְכָּהּ, עַל-הָאָרֶץ.

(2) בראשית ו':ט - כ

יֵט וּמִכָּל-הַחַי מִכָּל-בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל, תָּבִיא אֶל-הַתֵּבָה--לְהַחֲיֹת אֹתָהּ: זָכָר וּנְקֵבָה, יְהִי. כֹּחַ מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ, וּמִן-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ, מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה, לְמִינֵהוּ--שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ, לְהַחֲיֹת.

(3) בראשית ט:א - ז

א וַיִּבְרָךְ אֱלֹקִים, אֶת-נֹחַ וְאֶת-בָּנָיו; וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ, וּמִלֹּא אֶת-הָאָרֶץ. ב וּמוֹרָאֲכֶם וְחַתְנְכֶם, יְהִיָּה, עַל כָּל-חַיַּת הָאָרֶץ, וְעַל כָּל-עוֹף הַשָּׁמַיִם; בְּכָל אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ הָאֲדָמָה וּבְכָל-דָּגֵי הַיָּם, בְּיָדְכֶם נִתְּנוּ. ג כָּל-רֶמֶשׂ אֲשֶׁר הוּא-חַי, לָכֶם יְהִי לְאֹכְלָהּ: כָּרֶק עֹשֶׂב, נִתַּתִּי לָכֶם אֶת-כָּל. ד אֶךְ-בָּשָׂר, בִּנְפֹשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ. ה וְאִךְ אֶת-דָּמְכֶם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם אֲדַרְשׁ, מִיַּד כָּל-חַיָּה אֲדַרְשְׁנָהּ; וּמִיַּד הָאָדָם, מִיַּד אִישׁ אָחִיו--אֲדַרְשׁ, אֶת-נַפְשׁ הָאָדָם. ו שִׁפְךָ דָּם הָאָדָם, בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ: כִּי בְצֶלֶם אֱלֹקִים, עָשָׂה אֶת-הָאָדָם. ז וְאַתֶּם, פְּרוּ וּרְבוּ; שִׁרְצוּ בָאָרֶץ, וּרְבוּ-בָהּ.

(4) חולין ק:

מתני' נוהג בטורה ואינו נוהג בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו:

גמרא -אע"ג דאיסור טומאה קדים אתי איסור גיד חייל עליה שכן איסורו נוהג בבני נח דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה מותרת להם.

ומשני אע"ג דאיסור טומאה קדים אתי איסור גיד וחייל עליה. שכן איסור חמור הוא ויש בו כח לחול על אחרים ומהו חומרו שנוהג בבני נח לר' יהודה כדתנן והלא מבני יעקב כו': דיקא נמי. דטעמא דרבי יהודה משום האי טעמא הוא מדיליף מבני יעקב דקודם מתן תורה בני נח הוו:

(5) רמב"ם פירוש המשניות חולין ז:

[ו] לדעת ר' יהודה האוכל כזית מגיד הנשה של בהמה טמאה חייב שתי מלקיות משום בהמה טמאה ומשום גיד הנשה^ט. ואין הלכה כר' יהודה. ושים לבך לכלל הגדול הזה המובא במשנה זו והוא אמרם חסיני נאסר, והוא, שאתה צריך לדעת שכל מה שאנו נוהרים ממנו או עושים אותו היום אין אנו עושים זאת אלא מפני צווי ה' על ידי משה, לא מפני שח' צוה בכך לנביאים שקדמוהו, ודגמא לכך, אין אנו אוכלים אבר מן החי לא מפני שח' אסר על בני נח אבר מן החי, אלא מפני שמשה אסר עלינו אבר מן החי במה שנצטווה בסיני

שישאר אבר מן החי אסור. וכן אין אנו מלים בגלל שאברהם מל את עצמו ואנשי ביתו, אלא מפני שח' צונו על ידי משה להמול כמו שמל אברהם עליו השלום. וכן גיד הנשה אין אנו נמשכים בו אחרי אסור יעקב אבינו אלא צווי משה רבינו, הלא תראת אמרם שש מאות ושלוש עשרה מצות נאמרו לו למשה בסיני^ט, וכל אלה מכלל חמצות.

(6) סנהדרין נו:

והתניא עשר מצות נצטוו ישראל במרה שבע שקיבלו עליהן בני נח והוסיפו עליהן דינין ושבת וכיבוד אב ואם דינין דכתיב שם שם לו חוק ומשפט שבת וכיבוד אב ואם דכתיב כאשר צוך ה' אלהיך ואמר רב יהודה כאשר צוך במרה.

(7) מהר"ץ חיות סנהדרין נו:

ומה שהצרכו להצטוות עוד הפעם על מצות בני נח מה שכבר נצטווה אדם ונח מכאן ראייה לשיטת הרמב"ם פי' המשנה ס"פ גיד הנשה על משנת נוהג בטהורה שכל מה שאנו מרחיקים או עושים היום אין אנו עושים רק במצות הקב"ה על ידי משה רבינו ע"ה לא שהקב"ה אמר זה לנביאים שלפניו כמו שאין אנו אוכלין אבר מ"ה אינו מפני שהקב"ה אסרו לנח אלא שמשם צוה עלינו אבר מ"ה במה שצוה בסיני ע"ש וא"כ אילולא שנצטוו במרה ע"י משה רבינו על ז' מצות ב"נ לא היה עליהם לחוב ומפ"ז הוצרכו להצטוות מחדש.

(8) רמב"ם הל. מלכים ט:א

ט:א - על שששה דברים נצטוה אדם הראשון. על עבודה זרה. ועל ברפת השם. ועל שפיכות דמים. ועל גילוי עריות. ועל הגזל. ועל הדינים. אף על פי שכלל הן קבלה בידיו ממשה רבנו. והדעת נוטה להן. מכלל דברי תורה יראה שעל אלו נצטוה. הוסיף לנח אבר מן החי שנאמר (בראשית ט, ד) "אך בשר בנפש דמו לא תאכלו". נמצאו שבע מצות. וכן היה הדבר בכל העולם עד אברהם. בא אברהם ונצטוה יתר על אלו במילה. והוא התפלל שחרית. ויצחק הפריש מעשר והוסיף תפלה אחרת לפנות היום. ויעקב הוסיף גיד הנשה והתפלל ערבית. ובמצרים נצטוה עמרם במצות יתרות. עד שבא משה רבנו ונשלמה תורה על ידו:

(9) פחד יצחק לרב יצחק הוטנר אגרות וכתבים סי' כ"ה

שאלתך זו על לשונו של הרמב"ם שכתב „שנשלמה תורה ע"י משה רבנו" אינה נוגעת לדברנו. דיעוין פירוש המשניות לרמב"ם פרק גיד הנשה, שאין אנחנו מקיימים מצות מילה מפני שנאמרה לאברהם אבינו... בשביל שנאמרה ליעקב, אלא מפני שכך נצטוה משה מפי הגבורה. וברור דבשעת מתן תורה נפקעו ממנו כל החובות שלפני כך. עיין היטב סוגיא סנהדרין דף נ"ט בענינא דנאמרה לבני נח ונשנית בסיני. וא"כ אי אפשר לומר כדברך דהראשונים כדקאי קאי. והך דכתב הרמב"ם שנשלמה התורה ע"י משה רבנו, כונתו היא בכלליות הגילוי של רצונו של מקום בחובות האדם. כי ענין זה של גילוי חובתו של אדם בעולמו נמשך הוא מאדה"ר עד שנסתיים אצל משה רבנו. ומאז והלאה אין עוד חידושים בחובות האדם ליצורו. ורק לזה התכוין הרמב"ם שנשלמה התורה על ידו. כלומר, שעל ידו של משה בא לידי סיום המהלך של חידוש חובות האדם ליצורו ע"י גילוי רצונו יתברך.

(10) בראשית ח:כ"א - כ"ב

כא וירח ה', את-ריח הניחח, ויאמר ה' אל-לבו לא-אסוף לקלל עוד את-האדמה בעבור האדם, כי יצר לב האדם רע מנעריו; ולא-אסוף עוד להכות את-כל-חי, כאשר עשיתי. כב עד, כל-ימי הארץ: זרע וקציר וקר וחרף, יום וילילה--לא יִשָּׁבְתוּ.

(11) סנהדרין נח:

ואר"ל עובד כוכבים ששבת חייב מיתה שנא' ויום ולילה לא ישובו ואמר מר אזהרה שלהן זו היא מיתתן אמר רבינא אפי' שני בשבת וליחשבה גבי ז' מצות כי קא חשיב שב ואל תעשה קום עשה לא קא חשיב. עובד כוכבי' ששבת. ממלאכתו יום שלם חייב מיתה שנא' יום ולילה לא ישובו וקא דריש ליה לא ישובו ממלאכה דאבני אדם נמי קאי ולא תימא לא ישובו אהך ששת עתים דקרא קאי כלומר לא יבטלו ולא יפסקו מלהיות: פשיטא לא גרסי' דהא טובא קמ"ל דאבני אדם קאי: אמר רבינא אפילו שני בשבת. לא תימא שביתה דקאמר ר"ל לשום חובה קאמר דלא לכוון לשבות כגון בשבת שהוא יום שביתה לישראל או אחד בשבת ששבותין בו אלא מנוחה בעלמא קא אסר להו שלא יבטלו ממלאכה ואפי' יום שאינו בר שביתה שני בשבת יומא קמא דלאו יום בר שביתה נקט וה"ה דהוה מצי למינקט שלישי ורביעי: קום עשה לא חשיב. והאי לא ישובו קום עשה מלאכה היא:

12) Rabbi Aharon Lichtenstein, By His Light, pg. 20 -21

I recall years back hearing a talk by mori ve-rabi Rav Yitzchak Hutner zt"l regarding the relationship between berit Avraham and berit Noach (God's covenants with Avraham and Noach). As he put it, did berit Avraham come "on top" of the foundation of berit Noach, or was it meant to replace it? Rav Hutner wished to learn from Rabeinu Yona that the latter was the case, and he took Shabat as the test case. Jews, of course, are commanded not to work on Shabbat. However, Chazal interpreted the verse, "Summer and winter, day and night shall not cease" as teaching us that Bnei Noach are always obligated to work; in fact, a gentile who refrains from melakha (labor) on Shabat is punished! Evidently, concluded Rav Hutner, the universal value of "they shall not cease" has been countervailed within our more specific Jewish context. Thus, the new berit is meant to replace the old.

I do not adopt this general approach; in fact, I think quite the contrary is true. Whatever is demanded of us as part of Keneset Yisrael does not negate what is demanded of us simply as human beings on a universal level, but rather comes in addition. (Regarding Shabbat, let me just briefly note that the sanctity of Shabbat does not abrogate the universal value of work, but rather adds an additional element to the picture.)

13) מכילתא דרשב"י יתרו כ"ט ד"ה ששת ימים

(ט) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלָאכְתְּךָ:
(סח) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד. רַבִּי (סח) אָמַר, הָרִי זוֹ הַגּוֹרָה אַחֲרֵי (סח), שְׂדֵשֶׁם
שְׂנָטוּי וְיִשְׂרָאֵל עַל מַצּוֹת עָשָׂה שֶׁל שֶׁבֶת קֵץ נִצְטוּר עַל
הַמְּלָאכָה.

14) מכילתא פרשת משפטים פרשה ד'

וְכִי יוֹזֵד אִישׁ. לְמָה נֹאמַר פֶּרֶשֶׁה זֹו לְפִי שֶׁהוּא
אוֹמֵר (וִיקְרָא כד) וְאִישׁ כִּי יֵכָה כָּל נֶפֶשׁ אָדָם
וְגו' יֵא יִכּוֹל אִף הַמִּזִּיד וְהַשּׁוֹגֵג וְאַחֲרֵים וְהַמְרַפָּא
שֶׁהַמִּית וְהַמְכָּה בְּרִשּׁוֹת בֵּית דִּין וְהַרּוּדָה בְּבִנו
וּבַת־לִמִּידוֹ בְּמִשְׁמַע ת"ל וְכִי יוֹזֵד אִישׁ לְהוֹצִיא אֶת
הַקֶּטֶן. אִישׁ לְהַבִּיא אֶת הָאַחֲרִים. רַעְהוּ לְהַבִּיא אֶת
הַקֶּטֶן. רַעְהוּ לְהוֹצִיא אֶת אַחֲרֵים. אִיסִּי בֶן עֲקִיבָא
אוֹמֵר קוֹדֵם מִתֵּן תּוֹרָה הֵינְנוּ מוֹזְהָרִי עַל שְׁפִיכוֹת
דְּמִים לְאַחַר מִתֵּן תּוֹרָה תַּחַת שֶׁהוֹחֲמֵרוּ הוֹקְלוּ
בְּאַמַּת אֲמָרוּ פֶּטוּר מִדִּינֵי בֶשֶׁר וְדָם וְדִינָן מִסּוּר
לְשָׁמַיִם. יֵב לְהַרְגוֹ בְּעֶרְמָה לְהוֹצִיא חֹרֶשׁ שׁוֹטֵה וְקֶטֶן
שְׁאִינָן מְעִרִימִין. לְהַרְגוֹ בְּעֶרְמָה לְהוֹצִיא מִרְפָּא
שֶׁהַמִּית וְהַמְכָּה בְּרִשּׁוֹת בֵּית דִּין וְהַרּוּדָה בְּבִנו
וּבַת־לִמִּידוֹ וְאִף עַל פִּי שֶׁהִיוּ מוֹזִידִין אֵינָן מְעִרִימִין:

15) ויקרא רבה ט"ג

דְּאָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל בֶּר רַב נַחֲמָן עֲשָׂרִים וְשֵׁשֶׁה דְּוָרוֹת קִדְמָה דֶּרֶךְ אֶרֶץ אֶת הַתּוֹרָה, הִדָּא הוּא דְּכִתְיִב (בְּרַאשִׁית ג, כד): לְשֹׁמֵר אֶת
דֶּרֶךְ עַץ הַחַיִּים, דֶּרֶךְ, הִזְ דֶּרֶךְ אֶרֶץ, וְאַחֲרֵי כֵן עַץ הַחַיִּים, הִזְ תּוֹרָה.

כִּפִּי הַשֶּׁכֶל הַיָּשָׁר וְהָאֲמוּנָה בְּלִי תוֹרָה. וְעַיִן בִּעְנֵף. דֶּרֶךְ זֶה
דֶּרֶךְ אֶרֶץ וְאַחֲרֵי כֵן עַץ הַחַיִּים זֶה תוֹרָה. וְלַהּוֹרוֹת כֹּא
שֶׁהַמְּדוּת הַמּוֹכֶה מִשְׁרָתִים לְתוֹרָה וְעִדֵּי הָאָדָם
לְגַמּוּעַ כֻּלָּם הַמְּדוּת הַמּוֹכֶה בְּכִי שְׁעִירֵי תִשְׁכּוֹן הַתּוֹרָה
בְּקִרְבּוֹ כִּי עִדֵּי שִׁירָתָא חֲסָא יִהְיֶה קוֹדֶשֶׁת לְחִבְמָתָהּ. זֶה

16) מהר"ל נתיבות עולם סוף נתיב דרך ארץ

מעשיך ה' כולם בחכמה עשית. בארו בזה כי אבות העולם שהיה הש"י עמהם בכל הליכתם ויש לעלות על הדעת שלא היה נחשב אצלם כלל הנהגת דרך ארץ שהוא הנהגת האדם במה שהוא אדם, ודבר זה אינו בודאי כי היו נוהגים בדרך ארץ. ואם היה הש"י נוהג עמהם בנסים חוץ להנהגת העולם היה זה לשעה בלבד ולהכרח, אבל זולת זה היה הנהגתם על פי דרך ארץ, כי דרך ארץ הוא הנהגת העוה"ז, ומי שאין נוהג בדרך ארץ ואינו בעל עולם אינו נחשב מן המציאות כלל. על כן אל יקל האדם בדברים שהם דרך ארץ, כי קדמה דרך ארץ לתורה, כמו שאמרו במדרש (תדב"א פ"א) לשמור את דרך עץ החיים דרך זה דרך ארץ, עץ החיים זו התורה שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה מלמד שקדמה דרך ארץ לתורה אלפים שנה, ואי אפשר המציאות אל התורה אם אין דרך ארץ וכמו שאמרו (אבות פ"ג) אם אין דרך ארץ אין תורה, ומזה נלמד כי דרך ארץ הוא יסוד לתורה שהוא דרך עץ החיים, והוא ית' יתן חלקנו עם השומרים דרך עץ החיים, אמן :

17) Rabbi Aharon Lichtenstein, By His Light, pg. 21 -22

Similarly, I believe mattan Torah also needs to be understood in a dual fashion. At one level, mattan Torah was a wholly new departure; there was nothing like it before. One can indeed speak of "Nittena Torah ve-nitchadsha halakha" - the Torah was given and the law was renewed....In another sense, however, one can regard Torah not as a totally new chapter in human history, but rather as the pinnacle of the earlier development. Although in one perspective Torah can be seen as unique and relating only to Keneset Yisrael, there is another perspective in which one can view Torah as being the highest stage in human development.